

Deloitte Holding B.V.
Raad van Bestuur
Wilhelminakade 1
3072 AP. Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9909
www.deloitte.nl

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
10 augustus 2015

Behandeld door
Raad van Bestuur

Ons kenmerk
RvB/15/354

Onderwerp
Reactie op het wetsvoorstel aanvullende maatregelen
accountantsorganisaties

Uw kenmerk
-

Geachte heer Dijsselbloem,

Deloitte heeft kennisgenomen van het Wetsvoorstel aanvullende maatregelen accountantsorganisaties. Wij verwachten dat de beoogde wet zal bijdragen aan de verdere versterking van de governance van accountantsorganisaties en de kwaliteit van de wettelijke controles.

De NBA heeft inmiddels gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op de consultatie van het Wetsvoorstel te reageren. Deloitte schaaft zich achter de door de NBA aangedragen suggesties. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om, in aanvulling op de brief van de NBA en vooruitlopend op de aangekondigde consultatie over de nog op te stellen nadere regelgeving die wordt vastgelegd in het Besluit toezicht accountantsorganisaties, input te leveren ten aanzien van de invulling van het begrip ‘onafhankelijk’ in het beoogde nieuwe artikel 22a Wta.

Uitgangspunt van het Wetsvoorstel is dat een accountantsorganisatie met een vergunning om wettelijke controles te verrichten bij Organisaties van Openbaar Belang een stelsel van onafhankelijk toezicht dient te hebben. Het Wetsvoorstel en de toelichting maken niet duidelijk wat het begrip ‘onafhankelijk’ precies inhoudt. De in artikel 22a lid 6 Wta (nieuw) bedoelde nadere regelgeving zal daar vermoedelijk meer inzicht in bieden. Uit uw brief aan de Tweede Kamer d.d. 25 september 2014 begrijpen wij dat u het begrip onafhankelijk mogelijk zo wenst in te vullen dat slechts één ‘intern’ lid van het toezichthoudend orgaan is toegestaan, voor zover het iemand uit het buitenlands netwerk betreft.¹

¹ Zie: *Kamerstukken II, 2014-2015, 33 977, nr. 4, p. 18.*

Deloitte en, meer in het bijzonder, de onafhankelijke, externe commissarissen van Deloitte, geven u graag in overweging om in de nog op te stellen nadere regelgeving voor een ruimere invulling te kiezen en toe te staan dat het stelsel van onafhankelijk intern toezicht ruimte biedt voor meer dan één 'intern' lid (die ook niet noodzakelijkerwijs afkomstig hoeft te zijn uit het buitenlands netwerk), zolang het stelsel als geheel onafhankelijk toezicht waarborgt.

Het belangrijkste argument daarvoor is dat een 'hybride' samenstelling van het orgaan dat met het interne toezicht is belast (lees: de participatie door interne leden in een in meerderheid uit externe leden bestaand onafhankelijk toezichtsorgaan): (i) bijdraagt aan het functioneren van de onafhankelijke externe leden, (ii) relevante kennis en ervaring toevoegt, (iii) de 'lasten' over meerdere personen verdeelt (denk onder meer aan voorbereidend en uitvoerend commissiewerk) en daarmee de slagkracht van het toezichthoudend orgaan vergroot en het aantrekken van externe leden faciliteert en, per saldo, (iv) de kwaliteit van dat toezicht duurzaam versterkt.

Deloitte put daarbij met name uit eigen, meerjarige ervaring. Deloitte kent sinds 2004 een Raad van Commissarissen met een meerderheid van onafhankelijke externe leden en een onafhankelijke externe voorzitter. In de Raad hebben ook zogenaamde 'interne' leden zitting, aandeelhouders die op voordracht van de Raad zelf worden benoemd. Deze interne leden vormen structureel een minderheid in de Raad. Daarnaast kent Deloitte een actieve Commissie Publiek Belang, bestaande uit alle (op dit moment: vier) onafhankelijke externe leden van de Raad van Commissarissen. De Commissie Publiek Belang van Deloitte is een vaste commissie van de Raad van Commissarissen en maakt derhalve volledig deel uit van de formele toezichtstructuur van Deloitte. Het toezicht door de Raad van Commissarissen strekt zich mede uit tot de accountantsorganisatie Deloitte Accountants BV en richt zich daarbij expliciet ook op de organisatiebrede aspecten die van invloed zijn op de kwaliteit van de accountantscontroles en de borging daarvan, op de onafhankelijkheid, op de integriteit en op de belangen van externe stakeholders bij de accountantscontrole.

De praktijk wijst uit dat deze governance structuur zeer goed werkbaar is. De externe leden zijn afkomstig uit verschillende sectoren (profit, not-for-profit, overheid) en zij zijn in hun rol van externe commissaris goed in staat om, met een onafhankelijke externe blik, kritische vragen te stellen aan het bestuur en om externe inzichten en ervaringen in te brengen. De in-house deskundigheid van de interne leden wordt hierbij – in de eerste plaats door de *externe* commissarissen - van groot belang geacht. Hun 'interne' inbreng zorgt allereerst voor de nodige *specifieke* ervaring en deskundigheid ten aanzien van de bedrijfsactiviteiten en risico's. Maar daarnaast ook voor begrip voor en 'gevoel bij' de structuur en achtergronden van de organisatie. Interne commissarissen staan dagelijks midden in de praktijk en op de werkvloer en zij zijn dus een uitstekend informatie en communicatiekanaal voor de Raad als geheel. De inbreng van de interne commissarissen draagt daarmee bij aan de kwaliteit en effectiviteit van het toezicht, zonder dat het afdoet aan de onafhankelijkheid daarvan. Die onafhankelijkheid is structureel geborgd door de statutair voorgeschreven meerderheid van de onafhankelijke externe leden in de Raad van Commissarissen en zijn commissies, en door het onafhankelijk oordeel van die externe leden.

3

10 augustus 2015

RvB/15/354

Daar voegen wij nog een overweging aan toe. Het aantrekken van goede externe commissarissen blijkt in de praktijk een zeer moeilijke opgave, onder meer door de verstreckende onafhankelijkheidsregels waaraan ook externe commissarissen moeten voldoen. Er wordt bovendien nu en straks het nodige van het interne toezicht verwacht. Het daarmee gemoeide tijdsbeslag is fors en zal naar verwachting op termijn verder toenemen. Interne commissarissen kunnen bijdragen aan het verminderen van de werklast en daarmee een mogelijke drempel voor toetreding van externe commissarissen verlagen. Dat draagt duurzaam bij aan de mogelijkheid het stelsel van onafhankelijk toezicht in stand te houden.

Conclusie: wij geven u in overweging om in de nog op te stellen nadere regelgeving – meer in het bijzonder bij de invulling van het begrip ‘onafhankelijk’ - toe te staan dat het stelsel van onafhankelijk intern toezicht ruimte biedt aan meer dan één ‘intern’ lid (die ook niet noodzakelijkerwijs afkomstig hoeft te zijn uit het buitenlands netwerk), zolang het stelsel als geheel onafhankelijk toezicht waarborgt. Die waarborg kan ondermeer worden gevonden door voor te schrijven dat het toezichthoudend orgaan in meerderheid uit externe leden bestaat, waarbij de besluitvorming zo is geregeld dat het toezichthoudend orgaan geen besluit kan nemen zonder een (gekwalificeerde) meerderheid van de externe leden.

Wij zijn desgewenst graag bereid een toelichting op deze brief te geven.

Met vriendelijke groet,
Deloitte Holding B.V.

P.J. Bommel,
voorzitter Raad van Bestuur